

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.V.30.269/2025/5.

A tanács tagjai: Dr. Puskás Péter a tanács elnöke

Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró

Dr. Suba Ildikó bíró

Dr. Tánczos Rita bíró

Dr. Varga Edit bíró

A felperes: név1

cím1

A felperes képviselője: Ügyvédi Iroda

ügyintéző: Dr. Leitli Norbert ügyvéd

cím3

Az alperes: név2

cím4

Az alperes képviselője: Ügyvédi Iroda

cím5

ügyintéző: Dr. Kardos Tímea ügyvéd

A per tárgya: jognyilatkozat érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla

10.Gf.40.108/2025/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék

18.G.40.631/2024/31-I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.559.800 (hatmillió-ötszázötvenkilencezer-nyolcszáz) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes cég egyik önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője, egyben a társaság részvényese 2011. március 10-től 2022. május 27-ig S..... volt.

[2] A felperes a 2018. május 18-án megtartott közgyűlésen meghozott 4/2018. (V. 18.) számú határozatában a 2017. évi adózott nyereség felhasználásáról úgy rendelkezett, hogy az osztalékelsőbbbségi részvényekkel rendelkező tulajdonosok részére 481.152.000 forint, míg a dolgozói részvényeseknek 41.300.000 forint osztalékot fizetnek ki, a fennmaradó összeget pedig eredménytartalékba helyezik. Ezt a határozatot a 2021. október 6-án megtartott közgyűlésen meghozott 8/2021. (X. 6.) számú közgyűlési határozattal az igazgatóság korábbi határozatát jóváhagyva akként módosították, hogy az osztalékelsőbbbségi részvényesek javára az osztalék kifizetéséről rendelkező részt – a közgyűlési határozat egyéb rendelkezéseinek érintetlenül hagyása mellett – hatályon kívül helyezték, így az osztalékelsőbbbségi részvényesek az érintett határozatokkal javukra megállapított osztalék felvételére vonatkozó jogosultságukat elvesztették.

[3] A felperes önálló képviseleti jogosultsággal rendelkező vezető tisztségviselője S..... 2019. július 16-án dr. közjegyző előtt közjegyzői okiratba foglaltan tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett, amelyben a felperes képviselőjeként elismerte, hogy a társaság 2017. május 30-án kelt éves beszámolójának eredménykimutatása, valamint a közgyűlési jegyzőkönyvben foglaltak alapján a felperesnek osztalék jogcímén személyenként 95.328.250 forint tartozása áll fenn az alperes, valamint a perben nem álló Company Ltd.-vel (a továbbiakban: Ltd.) szemben. Egyben kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperes 2019. augusztus 31-ig a megjelölt összeget átutalja az érintett társaságok részére.

[4] A közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat alapján az alperes végrehajtást indított a felperes ellen késedelmi kamatokkal együtt összesen 123.011.217 forint megfizetése iránt, amely eljárásban a végrehajtható okiratot 2024. márciusában kézbesítették a felperes részére.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes 2024. március 12-én benyújtott keresetében kérte a korábbi vezető tisztségviselője, S..... által a felperes képviseletében a dr. közjegyző előtt/Ü/...../2. ügyiratszám alatti közjegyzői okiratban foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló jognyilatkozat érvénytelenségének megállapítását.

[6] Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:13. § (1)-(2) bekezdésére alapította.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság – kijavított – ítéletében megállapította, hogy a felperes korábbi vezető tisztségviselője S..... által a társaság képviseletében dr. közjegyző előtt 1...../Ü/...../2. ügyszám alatti közjegyző okiratba foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozata érvénytelen.

[9] Az ítélet indokolásának felülvizsgálat szempontjából releváns részében a Ptk. 6:13. § (1) bekezdése szerinti, a képviselő és a képviselt közötti érdekellentétre alapított megtámadási ok vizsgálata során a cégnyilvántartás adatai alapján megállapította, hogy S..... 2011. március 10-től 2022. május 27-ig igazgatósági tagként a felperes önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt akkor, amikor a felperes képviselőjeként 2019. július 16-án a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot tette és egyben kötelezettséget vállalt arra, hogy a felperes a 2019. augusztus 31-ig a nyilatkozat szerinti összeget átutalja. Megállapította, hogy jognyilatkozat egyik jogosultját, az alperest 2017. február 24-én jegyezték be a cégnyilvántartásba és önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője 2017. február 24-től 2023. március 9-ig, majd 2024. március 13-tól kezdődően szintén S..... volt. S..... tehát a tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozat megtételének időpontjában egyidejűleg a kötelezett és az ellenérdekű fél törvényes képviselője is volt, így az általa képviselt felperes és az ellenérdekű alperes közötti érdekellentét Ptk. 6:13. § (2) bekezdésével felállított törvényi vélelme fennáll.

[10] Az elsőfokú bíróság e törvényi vélelem alapján fennálló érdekellentétre figyelemmel a felperes megtámadását eredményesnek és a támadott jognyilatkozatot érvénytelennek találta. Rámutatott, hogy az érdekellentétet nyomatékosan alátámasztotta S..... személyes előadása, amely szerint az osztalék a saját pénze volt, amelyet nem volt hajlandó más társaságnak átadni, ezért kénytelen volt a saját érdekeit védeni.

[11] Az elsőfokú bíróság nem tartotta a jogvita eldöntése szempontjából relevánsnak, hogy az egyoldalú jognyilatkozat megtételének időpontjában az alperest megillette-e az osztalék vagy sem, mert a bíróságnak kizárólag a jognyilatkozat megtételének időpontjában fennálló, annak megtámadásának alapját képező érdekellentétet kellett vizsgálnia, ezért az alperes egyéb okirati bizonyítékainak értékelését, valamint az osztalékadó befizetésének igazolására vonatkozó bizonyítási indítványát mellőzte.

[12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[13] Döntése azon alapult, hogy álláspontja szerint az adott esetben a Ptk. 6:13. § (2) bekezdésében rögzített törvényi vélelme nem áll fenn. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezésével szemben a Ptk. 6:13. § (1) bekezdésének egyértelmű rendelkezése szerint a képviselő által tett jognyilatkozat eredményes megtámadásához a képviselő és a képviselt fél közötti, a perbeli esetben a felperes és S..... közötti érdekellentétnek, nem a két képviselt fél, vagyis a felperes és az alperes közötti érdekellentétnek kell fennállnia. A Ptk. 6:13. § (2) bekezdését az (1) bekezdéssel együtt lehet értelmezni, amelyet a Kúria Gfv.30.053/2024/10. számú kúriai határozat [114] bekezdése is megerősít.

[14] Ennek megfelelően azt vizsgálta, hogy a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozat megtételének időpontjában, 2019. július 16-án fennállt-e a

felperes és akkor képviselő S..... közötti érdekellentét. A másodfokú bíróság e körben nem tartotta helytállónak azt a jogértelmezést, hogy az érdekellentétet minden további vizsgálat nélkül, pusztán azon az alapon vélelmezni kell, hogy a támadott egyoldalú jognyilatkozat alapján a kötelezett, valamint a jogosult jogi személyeket ugyanaz a vezető tisztségviselő képviselte a jognyilatkozat megtételének időpontjában. Kifejtette, hogy a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerinti törvényi vélelem nem mentesíti az erre alapítottan a megtámadási jogát gyakorló felet az érdekellentét tartalmának és mibenlétének meghatározása, a képviselő és a képviselt egymástól eltérő, ellentétes érdekének, vagyis az érdekellentét ténybeli alapjának az előadása alól. A törvényi vélelem csupán ennek bizonyítása alól ad felmentést, amely szerint, ha a jogügylet során a felet az ellenérdekű fél vagy annak képviselője képviseli – a vélelem megdöntésének hiányában – a bíróság a vélelmezett tények, vagyis annak fennállását köteles megállapítani, hogy a megtámadási jogát gyakorló fél által előadott tények, okok és indokok alapján az érdekellentét fennáll. Ehhez képest a felperes által levezetett értelmezés formális és a Ptk. szabályaival ellentétes, mert az érdekellentét egy, a jogi normában használt fogalom, amelynek nem általánosságban, hanem valóságosan is fenn kell állnia az eredményes megtámadáshoz és amelynek konkrét ténybeli alapjának előadása, mibenlétének meghatározása nélkül a képviselő és a képviselt egymással ellentétes érdeke nem állapítható meg. Rámutatott, hogy a felperes értelmezése az ellenérdekű felet elzárná a vélelem megdöntésének lehetőségétől, hiszen az érdekellentétet megalapozó konkrét tények előadása nélkül nem lenne lehetősége azok cáfolására, az azokkal szembeni ellenbizonyításra.

[15] Az elsőfokú eljárásban és a fellebbezési ellenkérelmében a felperes az érdekellentét ténybeli alapjaként az S..... által képviselt peres felek eltérő érdekét adta elő, szerinte az érdekellentét abban áll, hogy az egyoldalú jognyilatkozat által a felperessel szemben álló, ugyancsak S..... által képviselt alperes vagyoni előnyhöz juthat a felperes terhére. Ez a meghatározás azonban nem helytálló, a képviselt felek ellentétes érdeke a Ptk. 6:13. § (1) bekezdése szerinti eredményes megtámadás alapjául nem szolgálhat, ahhoz ugyanis a képviselő és a képviselt közötti érdekellentétnek kell fennállnia.

[16] Kifejtette, hogy a felperes elsőfokú eljárásban előadott és ebben a körben értékelhető egyetlen tényállítása az volt, hogy a terhére tett kötelezettségvállaló nyilatkozat nem válik érdekében állónak pusztán abból eredően, hogy annak van alapja, mert a felperes érdekeivel szemben áll bármely fizetési kötelezettség vállalása, függetlenül attól, hogy az megalapozott vagy alaptalan, hiszen az a vagyona csökkenésével járhat. A másodfokú bíróság szerint azonban ez a képviselő és a képviselt közötti érdekellentét ténybeli alapjául nem szolgálhat.

[17] A perbeli esetben a felperes a Ptk. 3:109. § (2) bekezdésének megfelelően a legfőbb szervének döntése folytán vált a részvényeseivel szemben osztalék kifizetésére kötelezetté, illetve a részvényesek a közgyűlési határozat alapján követelhatték az abban foglaltak teljesítését. S..... – aki 2019. július 16-án az alperesnek nem volt tagja, csupán ügyvezetője – a felperes igazgatósági tagjaként és önálló képviseleti joggal rendelkező képviselőjeként a Ptk. 3:21. § (2) bekezdése szerint az ügyvezetési és képviseleti tevékenységét a felperes érdekének megfelelően volt köteles ellátni. Azzal, hogy 2019. július 16-án két osztalékelsőbbbségi részvényes felé közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett – amelynek alapján a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. §-a alapján végrehajtási záradékolás útján valóban közvetlen végrehajtási indulhatott a felperes ellen – nem tett a felperes érdekével ellentétben álló nyilatkozatot. A felperesnek azt az akaratát, hogy egyebek között az osztalékelsőbbbségi részvényesek részére osztalékot fizet, a döntéshozó szervének

határozata tartalmazza. A perben nem merült fel arra vonatkozó tény vagy adat és ezt a felperes maga sem állította, hogy S..... a közjegyzői okiratban e határozat tartalmától eltérő jognyilatkozatot tett, vagyis, hogy a határozatban megállapítottaktól eltérő összeggel vagy feltételekkel tett jognyilatkozatot. A felperes nem állíthatja alappal, hogy nem állt érdekében 2019. júliusában az osztalék kifizetése, miközben arra ezt megelőzően érvényes közgyűlési határozatban fizetési kötelezettséget vállalt. Érdekellentétet nem alapozhat meg az a tény, hogy a felperes a legfőbb szervének döntésével szemben valójában nem kívánta az osztalékot kifizetni.

[18] A másodfokú bíróság szerint ehhez képest súlytalan és az érdekellentét megalapozására nem alkalmas S..... elsőfokú bíróság által értékelt előadása, mert nem változtat azon, hogy a perben támadott egyoldalú jognyilatkozat megtételének időpontjában az alperes a jognyilatkozatban megjelölt összegben osztalékra volt jogosult, S..... az alperes részére való osztalékfizetést a felperes legfőbb szerve határozatának megfelelően ismerte el és vállalta annak kifizetését és nevezett ebben az időpontban az alperesnek még nem volt tagja. Attól függetlenül, hogy az osztalékelsőbbbségi részvényeseknek, köztük az alperesnek is érdekében állt, hogy a felperes a közgyűlési határozatban foglaltaknak eleget téve kifizesse részükre az osztalékot, a legfőbb szerv döntésének megfelelő eljárás nem állhatott a felperes érdekével ellentétben. Egyebekben S..... előadását összefüggésében értelmezve a saját érdekének védelmére elsődlegesen nem a perben támadott jognyilatkozattal összefüggésben, hanem a felperes cégben lévő tulajdonosi részesedésének elidegenítésével összefüggésben hivatkozott, amely e per elbírálása szempontjából közömbös.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[19] A jogerős ítélettel szemben a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen – tartalma alapján – az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[20] Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 6:13. § (1) és (2) bekezdését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 112. §-át, 266. § (2) és (3) bekezdését, 317. § – helyesen 237. § – (1) és (2) bekezdését, 369. § (4) bekezdését jelölte meg.

[21] A felülvizsgálati kérelem indokai szerint a másodfokú bíróság helytelenül alkalmazta a Ptk. 6:13. § (1) és (2) bekezdését és így téves jogi következtetésre jutott. A Ptk. 6:13. § (2) bekezdését a rendelkezésben használt „vagy” kötőszó okán úgy kell értelmezni, hogy akár a képviselő, akár az általa képviselt másik személy a felperessel szemben ellenérdekű félként megjelenő jogalany, a képviselt és a képviselő érdekellentétét vélelmezni kell. A másodfokú bíróság ehhez képest a jogerős ítéletben helytelenül a felperes és a peres felek közös ügyvezetője S..... közötti érdekellentétet bizonyítottóságát hiányolta. E körben utalt a Kúria Gfv.30.053/2014/10. számú ítéletére is, amely a felperes szerint nem támasztja alá a másodfokú bíróság indokolását, abban ugyanis nincs szó a Ptk. 6:13. § (2) bekezdéséről, illetőleg annak az (1) bekezdés rendelkezéséhez kötéséről. A Ptk. 6:13. § (2) bekezdése

helyes értelmezése a felperes szerint az, hogy a két képviselt fél közötti érdekellentétet kiterjeszti a képviselőre is. Érvelése szerint ezzel a szabállyal a jogalkotó lényegében a régi Ptk. 221. § (3) bekezdésének a rendelkezéseit fogalmazta át, azzal, hogy ahhoz már nem a semmisség, hanem a megtámadhatóság következményeit fűzte.

[22] A Pp. 266. § (3) bekezdésének a sérelme körében előadta, hogy az a bizonyítás nélkül megállapítható tények közé sorolja a törvényes vélelmeket, amelyeket a bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie, amely azt eredményezi, hogy megfordul a bizonyítási teher. Jelen esetben tehát az érdekellentétet mindaddig valónak kellett elfogadnia a bíróságnak, amíg a vélelmet az alperes meg nem dönti. A vélelem megdöntésére nem került sor a perben.

[23] A felperes szerint az érdekellentét megállapítása körében a jogalkotás és a bírói gyakorlat is meglehetősen következtet. Az érdekellentét, az ellenérdekű fél fogalmának az értelmezése körében hivatkozott a Ptk. 3:19. § (2) bekezdésében, 3:188. § (2) bekezdésében, 4:163. § (1) bekezdésében foglaltakra és a BH1983. 405. szám alatt közzétett eseti döntésre is. Utalt arra, hogy az érdekellentét jogi, és elsősorban vagyoni érdekek ellentétét jelenti, az ellenérdekű fél vagyoni vagy nem vagyoni előnyhöz juthat a másik fél rovására. Rámutatott, hogy a Kúria számos döntésében rögzítette, hogy a képviselő és a képviselt személy között nem pusztán a visszterhes jogügyletek kapcsán, de az ingyenes ajándékozási szerződések esetében is érdekellentét állhat fenn, így a jelen szerződés tárgyát képező visszterhes jogügyletben a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján az érdekellentét mérlegelése körében a másodfokú bíróságnak ezt tényként kellett volna figyelembe vennie.

[24] Utalt a Kúria Kfv.37.907/2016/7., Kfv.37.146/2021/7. számú határozataiban foglaltakra, utóbbi esetében kiemelte, hogy a visszterhes szerződéses viszonyokban általában a szerződés másik oldalán álló fél ellenérdekű félnek minősül, közöttük fennállhat az érdekellentét, amely ellentétes a másodfokú bíróság azon megállapításával, amely szerint formális és a Ptk. szabályaival ellentétes a felperes azon érvelése, miszerint az érdekellentétet pusztán azon az alapon vélelmezni kell, hogy abból az egyik félnek jogosultsága keletkezik valamely követelés érvényesítésére, míg a másik félnek kötelezettsége ezen követelés teljesítésére. A kúriai gyakorlat alapján arra jutott, hogy a jogügyletek esetében a szemben álló felek között érdekellentét van, vagyis nem az érdekellentétet kell bizonyítani, hanem ezen vélelemmel szemben az érdekazonosságot.

[25] A Ptk. 3:21. § (2) bekezdésére és 3:112. § (2) bekezdésére hivatkozva kifejtette, hogy S....., mint vezető tisztségviselő, mindkét gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kellett ellássa a társaságok ügyvezetését egy olyan nyilatkozat megtétele esetében, amellyel az egyik terhére vállalt a másik érdekét szolgáló kötelezettséget, így ebben a helyzetben szükségszerűen érdekellentétbe került. Rámutatott, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségvállalás jogi természete, miszerint annak záradékolása közvetlen és azonnali végrehajthatóságot eredményez, a felperes ügyvezető előtt már a jognyilatkozat megtételekor ismert volt, azt kifejezetten azzal a céllal tette meg, hogy az ügyvezetésével működő és tulajdonát képező alperes igényérvényesítésének lehetőségét a felperes jogorvoslati lehetőségének a korlátozásával megkönnyítse. A közokiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozat semmilyen formában nem szolgálta a felperes érdekeit, függetlenül attól, hogy az annak tárgyát képező követelés jogos vagy jogszerűtlen volt. Ezzel ellentétben az alperesnek előnye származott abból, hogy az egyébként alaptalan követelését a peres út kikerülésével közvetlenül végrehajthatta a felperessel szemben, akinek az irányadó

jogszabályi környezet okán korlátozottá váltak a jogorvoslati lehetőségei. A jogorvoslati jog korlátozottsága nem értékelhető a felperes érdekében állónak. A másodfokú bíróság a képviselt személy és a képviselője közötti érdekellentét fennállásának tényét nem csak a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerinti törvényi vélelem alapján, de olyan köztudomású tényként kellett volna elfogadnia, amelyről hivatalos tudomása van.

[26] A Pp. 112. §-ának sérelme körében kifejtette, hogy a másodfokú bíróság helytelenül és iratellenesen állapította meg, hogy S..... 2019. július 16-án az alperesnek nem volt tagja, csupán ügyvezetője, így az érdekellentét hiányát is tévesen alapozta erre a valótlan körülményre. Rámutatott, hogy már a keresetlevele 4. oldalán előadta, hogy az alperes tagja egy gazdasági társaság, amelynek tulajdonosa S..... és felesége volt, így az alperesi társaság egyik tényleges tulajdonosa és vezető tisztségviselője egyaránt S..... volt. Mindezek alapján az alperes és S..... között fennálló tagsági jogviszony sem hiányzik, személyesen is érdekelt volt a jognyilatkozat megtételében. A cégnyilvántartási adatait csatolta a felülvizsgálati kérelméhez, hivatkozva arra, hogy az bárki számára elérhető, közhiteles nyilvántartásban szereplő adat.

[27] A felperes rámutatott továbbá, hogy az érdekellentétet tehát az ítélet indokolásában tett megállapítással szemben nem azt teremtette meg, hogy S..... a közgyűlési határozattól eltérő tartalommal tette meg a támadott jognyilatkozatot, vagy az, hogy a felperes a legfőbb szervének döntésével szemben valójában nem kívánta az osztalékot kifizetni, hanem az, hogy S..... annak érdekében tette meg a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot, hogy azt később közvetlen végrehajtás útján a jogorvoslati jogot csorbítva érvényesíthesse a tulajdonát képező alperes képviselőjében a felperessel szemben. Rámutatott, hogy mindezek miatt a megtámadott nyilatkozat tehát nem csak az alperes, de S..... érdekében is állt, amelyet S..... személyes meghallgatása alkalmával tett nyilatkozatában is alátámasztott.

[28] A másodfokú bíróság azon megállapításával összefüggésben, hogy a felperesnek az eredményes megtámadáshoz konkrét ténybeli előadást kell tennie a képviselő és a képviselt egymással ellentétes érdeke vonatkozásában, a Pp. 369. § (4) bekezdésének és 237. § (1) és (2) bekezdésének a megsértését is állította. Érvelése szerint amennyiben a perfelvételi nyilatkozat hiányos, nem kellően részletezett, vagy ellentmondó, akkor a bíróságnak közre kellett volna hatnia abban, hogy azt teljeskörűen előadhassa, a hibáit kijavíthassa, illetve a bizonyítási indítványokat előterjeszthesse, bizonyítékait csatolja. A másodfokú bíróság az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést követett el azzal, hogy az álláspontja szerinti helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket nem tette meg, a felperest nyilatkozattételre, vagy a bizonyítékok előterjesztésére nem hívta fel.

[29] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, lényegében egyetértve annak az indokaival.

[30] Rámutatott, hogy az érvénytelenség a polgári jog egyik legsúlyosabb jogkövetkezménye, így indokolt, hogy annak alkalmazását a jogalkalmazó ne terjessze ki önkényesen, továbbá formai vizsgálat helyett tartalmi alapú vizsgálat alapján döntsön annak megállapításáról.

[31] A Ptk. 3:21. § (2) bekezdésére és 3:112. § (2) bekezdésére alapított felperesi érvelés kapcsán előadta, hogy az nélküli azon tény figyelembevételét, hogy a jognyilatkozat a felperes által meghozott közgyűlési határozatban foglaltak végrehajtását célozta. A felperes közvetlen végrehajthatóság, bírói út kikerülésével kapcsolatosan előadott érvelése vonatkozásában arra hivatkozott, hogy az korábban nem került előadásra és ellentmond a felperes azon korábbi érvelésének, amely szerint az érdekellentét elsősorban vagyoni érdekellentétet jelent.

[32] Vitatta a felperes azon okfejtését is, miszerint az osztalék kifizetéssel kapcsolatos egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat vonatkozásában visszterhes jogügylet két oldalán álló felek érdekellentétére vonatkozik, érvelése szerint a jognyilatkozat nehezen értelmezhető visszterhes jogügyletnek, különös tekintettel arra, hogy a jogviszony egy társasági jogviszonyból fakadó kötelezettség, amelyet az alperes közjegyzői okiratba foglalt.

[33] Az S..... és felesége alperesi társaságban fennálló tagsági jogviszonyával kapcsolatos felperesi hivatkozás kapcsán előadta, hogy bizonyíték csatolására a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[34] Arra az esetre, amennyiben a jognyilatkozat érvénytelenségéhez elégséges a Ptk. 6:13. § (2) bekezdésében foglaltakat alátámasztani, kiemelte, hogy a vélelem ellenére is a vélelmezendő tény, azaz az érdekellentét alátámasztása a bizonyítás a felperes érdekkörébe tartozott, amelynek nem tett eleget.

[35] A felperes felülvizsgálati kérelmében felhívott, jogi személyekre vonatkozó, valamint a szülő és gyermek vonatkozásában felmerülő érdekellentétre vonatkozó döntések az alperes álláspontja szerint a perben nem relevánsak és analógiaként sem vehetők figyelembe.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

[37] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem egy kérelemhez kötött és eljárási szabályok által szabályozott, rendkívüli jogorvoslati eljárás. Tárgya a jogerős ítélet, amelynek felülvizsgálatát a Pp. 406. § (1) bekezdése értelmében az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet kérni. A felülvizsgálati kérelem tehát a jogerős ítélet anyagi és/vagy eljárásjogi hibájának az orvoslására szolgál, a jogerő áttörésének olyan kivételes eszköze, amelyre csak törvényben meghatározott esetekben és feltételek fennállása esetén kerülhet sor. A jogerős ítélet felülbírálatának korlátait a felülvizsgálati kérelem és ha van ilyen, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem határozza meg: a Kúria az előadott kérelemhez, a megjelölt jogszabálysértésekhez is kötve van [Pp. 423. § (1) bekezdés].

[38] A Pp. 422. §-a alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt. Erre tekintettel a felperes által a felülvizsgálati kérelemhez csatolt bizonyítékok nem voltak figyelembe vehetőek.

[39] Kiemelendő továbbá, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és a másodfokú eljárásnak is tárgya volt (Kúria Pfv.20.797/2016/11. megjelent: BH2017. 232.II.). Nem volt tehát vizsgálhatóak a felülvizsgálati kérelem Pp. 112. §-ának a sérelmét állító érvei, mert az, hogy S..... és felesége az alperes tagjának a tulajdonosai, nem képezte az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás részét, a felperes pedig a megállapított tényállást nem támadta.

[40] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtettekre tekintettel a Kúria megjegyzi, hogy a másodfokú bíróság az alperes másodlagos fellebbezési kérelmét is elbírálta {jogerős ítélet [41] bekezdése}. A másodlagos fellebbezési kérelem elutasítását a felperes nem támadta, így az a felülvizsgálati eljárás [37] bekezdésben rögzített korlátaira tekintettel a felülvizsgálat tárgyát nem képezhette.

[41] A felperes keresetét a Ptk. 6:13. § (1) és (2) bekezdésére alapította, amely a képviselő és a képviselt közötti érdekellentétre alapított megtámadási okot szabályozza. Állította, hogy a nevében megtett nyilatkozat megtételekor S..... mind a felperes, mind az alperes önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt, így a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerint az érdekellentét vélemezett.

[42] Az előterjesztett keresetre tekintettel az eljáró bíróságoknak – ahogy a felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának is – a Ptk. 6:13. § (1) és (2) bekezdését kellett értelmezniük. Az eljáró bíróságok álláspontja azonban sem a Ptk. 6:13. § (1), sem annak (2) bekezdése vonatkozásában nem egyezett meg, így a kereset alaposságát illetően is eltérő döntésre jutottak. A Kúria érdemben az elsőfokú bíróság döntésével értett egyet, azonban az alábbi – eltérő – indokok mellett.

[43] Arra helytállóan mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy a Ptk. 6:13. § (1) bekezdését – amely szerint, ha a képviselő és a képviselt között érdekellentét van, a képviselő által tett jognyilatkozatot a képviselt megtámadhatja – az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte. A jogszabályi rendelkezés ugyanis egyértelmű: nem a két képviselt fél közötti, hanem a képviselő és a képviselt fél között érdekellentétet kívánja meg a képviselő által tett jognyilatkozat eredményes megtámadásához. Ezt támasztja alá a Kúriának a jogerős ítéletben és a felek által a felülvizsgálati eljárásban is hivatkozott Gfv.30.053/2024/10. számú határozatának az ugyanezen § (3) bekezdése körében kifejtett jogértelmezése is.

[44] Tévedett azonban a másodfokú bíróság a Ptk. 6:13. § (2) bekezdés szerinti vélelem megítélése kapcsán, a Ptk. 6:13. § (2) bekezdésének értelmezése során ugyanis – hasonlóan az elsőfokú bírósághoz – nem volt arra figyelemmel, hogy az nem választható el ugyanezen jogszabályi rendelkezés (1) bekezdésének normatartalmától.

[45] A Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerint vélelmezett az érdekellentét, ha a képviselő az ellenérdekű fél vagy annak képviselője. Amennyiben a fél igényérvényesítése során e jogszabályi rendelkezésre is hivatkozik, azt kell bizonyítania, hogy az adott jognyilatkozat kapcsán van ellenérdekű fél és a megtámadott jognyilatkozatot tevő képviselője maga az ellenérdekű fél, vagy az ellenérdekű fél képviselője. Mindezek bizonyítása esetén – ellenbizonyításig – fennállónak kell tekinteni a Ptk. 6:13. § (1) bekezdése szerinti „érdekellentét”-et, mint tényállási elemet. Az érvénytelenséget ezen az alapon állító félnek tehát ebben az esetben – azaz a (2) bekezdés szerinti tények bizonyítása esetén – a Ptk. 6:13. § (1) bekezdése szerinti érdekellentét vonatkozásában további tényállítást nem kell tennie és így bizonyítási kötelezettsége sincs a Pp. 266. § (3) bekezdése értelmében.

[46] Rámutat a Kúria, hogy hasonló jogalkotói megoldást tartalmaz a Ptk. 6:120. § (2) bekezdése is, amikor a fél rosszhiszeműséget és az ingyenességet kell vélelmezni, ha a fedezetelvonó szerződést a hozzátartozójával vagy olyan jogi személlyel köti meg, amelyben többségi befolyással rendelkezik, továbbá ha jogi személy a tagjával vagy vezető tisztségviselőjével, vagy annak hozzátartozójával köt ilyen szerződést, illetve azonos természetes vagy jogi személy befolyása alatt működő jogi személyek egymás közötti szerződéskötése esetén, akkor is, ha közvetlen vagy közvetett többségi befolyás nem áll fenn. A rosszhiszeműség vonatkozásában sem kell tényelőadást tennie az igényt érvényesítő hitelezőnek, hiszen maga a jogszabályban meghatározott a szerződő felek közötti rokon vagy egyéb kapcsolat ad erre alapot, amelyet az e körben kialakult bírói gyakorlat is alátámaszt (Kúria Pfv.20.020/2012/4. és Kúria 21.995/2018/9.)

[47] A felperes a fentiek alapján jelen perben a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése és a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján annak bizonyítására volt köteles, hogy az alperes az adott jognyilatkozat kapcsán ellenérdekű félnek minősült és S..... a jognyilatkozat megtételének időpontjában a felperes és az alperes képviseletére is jogosult volt.

[48] Az elsőfokú bíróság e körben a szükséges bizonyítást lefolytatta, az általa megállapított és e körben nem vitatott tényállás szerint S..... a per tárgyát képező, felperes nevében megtett jognyilatkozat megtételekor mind a felperes, mind az alperes önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt. A felperes tehát a cégnyilvántartás adataival e körben állításait bizonyította.

[49] A felperes az osztalék kifizetéséről rendelkező 2018. évi társasági határozat tartalmával, valamint a jognyilatkozat tartalmával és alakiságával azt is bizonyította, hogy az alperes ellenérdekű félnek minősült. A jognyilatkozat és a társasági határozat alapján az alperes az osztalék követelésére, míg a felperes az osztalék kifizetésére volt köteles, azaz az alperesnek vagyoni követelése volt a felperessel szemben. Az alperes nem vagyoni előnyhöz is jutott a felperes rovására, amelyre vonatkozó tényelőadásait a felperes már a keresetlevélben (V. pont) előadta: a közjegyzői okiratba foglalás miatt az alperes a követelést a bírói út kikerülésével közvetlenül végrehajthatta a felperessel szemben, akinek korlátozottá váltak a jogorvoslati lehetőségei a végrehajtási perek szabályaira tekintettel. Ezzel a Kúria is egyetértett, hiszen ahogy arra már a Gfv.30.439/2022/15. és Pfv.20.049/2023/8. számú határozatában is rámutatott, a végrehajtás megszüntetési, illetve korlátozási perek (Pp. 528. § - 537. §) sajátos eljárásjogi jellegű jogvédelmi eszközök. Az eljárásjogi törvény az előterjeszhető petitumot és az annak alapjául szolgáló anyagi jogi hivatkozást is pontosan meghatározza, ennek megfelelően a végrehajtási perekben már csak korlátozottan, a

végrehajtást megelőző eljárás jellegéhez képest vehetők figyelembe a fél anyagi jogi hivatkozásai. A Kúria Gfv.30.449/2021/5. és Pfv.21.572/2013/10. számú határozatai, valamint a 4/2024. Jogegységi határozata (Jpe.III.60.011/2023/16.) pedig részletesen taglalja, hogy a közvetlen végrehajtás milyen hátrányokkal jár az adós részére. A tartozáselismerő nyilatkozat pedig a Ptk. 6:26. §-a alapján még a bírói út igénybevétele esetén is megkönnyíti a jogosult igényérvényesítését a bizonyítási teher megfordításával. Helytállóan hivatkozott tehát a felperes arra, hogy bár a Ptk. – jogerős ítéletben hivatkozott – 3:21. § (2) bekezdése és 3:112. § (2) bekezdése alapján, a képviselőnek a másodfokú bíróság által kifejtettekkel szemben mindkét társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kellett ellássa a felek képviselőtét, a közokiratba foglalt kötelezettségvállaló nyilatkozat semmilyen formában nem szolgálta a felperes érdekeit, függetlenül attól, hogy az annak tárgyát képező követelés jogos vagy jogszerűtlen volt. Az alperes a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerinti ellenérdekű fél kitételnek is megfelelt, a felperes e körben is eleget tett a tényállítási és bizonyítási kötelezettségének.

[50] Mindez pedig azt eredményezte, hogy a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerinti vélelem – a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben – fennállt, amelyre tekintettel felperes és S..... között a Ptk. 6:13. § (1) bekezdése által megkívánt érdekellenétet is fennállónak kellett tekinteni.

[51] Az alperes tényállításait és bizonyítási indítványait megtehetette az elsőfokú eljárás során, a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerinti vélelmet azonban megdönteni nem tudta, azt S.....nek az eljárt bíróságok által idézett nyilatkozata – amely szerint az osztalék a saját pénze volt, amelyet nem volt hajlandó más társaságnak átadni, ezért kénytelen volt a saját érdekeit védeni – lényegében egyértelműen eredménytelenné tette, az az érdekellentét fennállását kifejezetten alátámasztotta.

[52] Itt kell rámutatni arra is, hogy a Ptk. 6:13. § (1) bekezdésének a jogerős ítéletben kifejtett jogértelmezése tehát abban az esetben helytálló, amennyiben a (2) bekezdés szerinti vélelem – a törvényi tényállási elemek vagy azok bizonyítottsága hiányában – nem áll fenn. Tekintettel arra, hogy az érdekellentét fogalmának értelmezésére a vélelem fennállására tekintettel jelen ügyben nem volt szükség, nem bírtak relevanciával a felperes által e körben hivatkozott kúriai és legfelsőbb bírósági eseti döntések sem.

[53] Mindezekre figyelemmel a Ptk. 6:13. § (1) és (2) bekezdései alapján a perben támadott közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú jognyilatkozat érvénytelensége megállapítható volt, a jogerős ítélet így sérti a Ptk. 6:13. § (1) és (2) bekezdését, Pp. 266. § (3) bekezdését is.

[54] A felperes kereseti tényállításai a [47], [48] és [49] bekezdésben kifejtettek szerint nem voltak hiányosak, így az eljárt bíróságoknak nem volt anyagi pervezetési kötelezettségük, nem sérült tehát a Pp. 237. §-a és 369. § (4) bekezdése sem.

[55] A Kúria a fentiekre tekintettel a jogszabálysértő jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[56] A felülvizsgálati kérelem eredményre vezetett, így a Kúria a Pp. 82. § (1)-(2) bekezdése és a 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes által felszámított másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amely a felperes által lerótt 3.500.000 forint felülvizsgálati eljárási illetékből és – kérelmének megfelelően – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés *b)* pontja és (5) bekezdése szerinti összegre korlátozott ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségből áll.

[57] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében alkalmazott Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

[58] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak

A határozat elvi tartalma

I. A Ptk. 6:13. § (1) bekezdése nem a két képviselt fél közötti, hanem a képviselő és a képviselt fél között érdekellentétet kívánja meg a képviselő által tett jognyilatkozat eredményes megtámadásához.

II. Amennyiben a fél igényérvényesítése során a Ptk. 6:13. § (2) bekezdése szerinti vélelem fennállására hivatkozik, azt kell bizonyítania, hogy az adott jognyilatkozat kapcsán van ellenérdekű fél és a megtámadott jognyilatkozatot tevő képviselője maga az ellenérdekű fél, vagy az ellenérdekű fél képviselője. Mindezek bizonyítása esetén – ellenbizonyításig – fennállónak kell tekinteni a Ptk. 6:13. § (1) bekezdése szerinti „érdekellentét”-et, mint tényállási elemet. Az érvénytelenséget ezen az alapon állító félnek tehát a Ptk. 6:13. § (2) bekezdés szerinti tények bizonyítása esetén a Ptk. 6:13. § (1) bekezdése szerinti érdekellentét vonatkozásában további tényállítást nem kell tennie és így egyéb bizonyítási kötelezettsége sincs.

Záró rész

Budapest, 2026. május 20.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, dr. Suba Ildikó s.k. bíró, dr. Tánzos Rita s.k. bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Kúria
V.Gfv.30.269/2025/5/2

14

Sz.Sz.

bíróági ügyintéző